

Betænkning afgivet af Beskæftigelsesudvalget den 20. december 2021

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.

(Forlængelse af midlertidig ordning om ret til at få fratrukket merindtægt som følge af arbejde relateret til covid-19 ved indtægtsregulering af folke-, senior- og førtidspension m.v.)

[af beskæftigelsesministeren (Peter Hummelgaard)]

1. Ændringsforslag

Beskæftigelsesministeren har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Dispensation fra Folketingets forretningsorden

Udvalget indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets forretningsordens § 8 a, stk. 2, om, at der skal gå 2 dage fra offentliggørelsen af betænkningen, til lovforslaget kommer til 2. behandling.

Udvalget indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets forretningsordens § 13, stk. 1, således at 3. behandling kan finde sted tidligere end 2 dage efter 2. behandling.

Udvalget indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i Folketingets forretningsordens § 13, stk. 1, om, at der skal gå 30 dage fra lovforslagets fremsættelse, til det kan vedtages ved 3. behandling.

3. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af LA) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (LA) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Frie Grønne, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Si-umut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betænkningssagens afgivelse ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Politiske bemærkninger

Venstre

Venstres medlemmer af udvalget støtter lovforslaget, der skal sikre, at familier også i 2022 undgår, at f.eks. ægtefællen på førtidspension bliver modregnet, fordi vedkommendes ægtefælle påtager sig merarbejde i en helt særlig situation, hvor hele Danmark kæmper med corona og stadig kæmper for at komme fri af coronarestriktionerne. Familierne skal selvfølgelig ikke straffes for at yde en ekstra indsats i en ekstraordinær situation. Vi skylder dem tværtimod en meget stor tak.

Lovforslaget er en forlængelse af den midlertidige ordning fra 2021, som var en opfølgning på Venstres beslutningsforslag (B 146, folketingsåret 2020-21), som blev behandlet i Folketinget den 23. februar 2021. V stillede oprindelig beslutningsforslaget på baggrund af alt for mange historier, der viste, at danskere oplevede at blive ramt af en sammenlagt marginalskat på op til 70 pct., hvis de havde ydet en ekstra indsats i forbindelse med coronakrisen i både 2020 og 2021. Statsministeren påstod, at der kun var tale om såkaldte enkeltsager, men mange familier er berørt af de urimelige regler. De fortjener anerkendelse for deres arbejde – ikke et ekstra skattesmæk.

V støtter desuden ændringsforslagene så disse regler også kommer til at omfatte mennesker på efterløn. V har gennem årene taget flere initiativer for at ændre modregningsreglerne med henblik på at sikre balancen mellem, at det på den ene side skal kunne betale sig at arbejde, og at man på den anden side har et ansvar for at forsørge sin egen familie. V stod således i spidsen for at lempe modregningsreglerne for folkepensionister i finansloven 2019, ligesom V har lempet reglerne i »Aftale om ret til seniorpension« og »Aftale om

flere år på arbejdsmarkedet«. V mener, at der skal gøres noget permanent ved modregningsreglerne enkelte steder, og derfor vil V afskaffe modregningen af arbejdsindkomst i egen folkepension. Samtidig vil V også fjerne modregningen i både folke-, senior- og førtidspension på grund af partners indkomst.

Enhedslisten

Enhedslistens medlemmer af udvalget støtter lovforslagets bestræbelser på at friholde folke-, senior- og førtidspensionister – og nu også efterlønsmodtagere – fra modregning i deres eget eller partners almindelige forsørgelsesgrundlag, når de gør en ekstrainsats i forhold til covid-19-relaterede arbejdsopgaver. EL er særdeles tilfreds med, at efterlønsmodtagere med ændringsforslagene kommer med i ordningen. EL havde ønsket, at covid-19-relaterede arbejdsopgaver fortolkes bredt, således at også ekstrainsats med andre opgaver i sundhedsvæsenet, der indirekte er covid-19-relaterede, vil kunne medregnes i ordningen. Det kan f.eks. dreje sig om overarbejde på andre afdelinger, hvorfra store dele af personalet er forflyttet til covid-19-afsnit. Ligeledes havde EL håbet, at ordningen kunne administreres mere smidigt, end der er lagt op til, således at arbejdsgivere ved indberetning af løn og overarbejde direkte kunne anføre, hvilke løndele der efter dette regelsæt ikke ville skulle medregnes i pension eller efterløn.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af LA):

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag
til

Lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Forlængelse af midlertidig ordning om ret til at få fratrukket merindtægt som følge af arbejde relateret til covid-19 ved indtægtsregulering af folke-, senior- og førtidspension m.v. og fritagelse for fradrag i efterløn for merindtægt fra arbejde relateret til covid-19)«.

[Ændring af titel som følge af ændringsforslag nr. 2 og 3]

Ny paragraf

2) Efter § 2 indsættes:

»§ 01

I lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 215 af 12. februar 2021, som ændret

senest ved § 1 i lov nr. 1438 af 29. juni 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 74 e indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Uanset stk. 1-5 medfører merarbejde, der er covid-19-relateret, ikke fradrag i efterlønnen i perioden fra og med den 1. januar 2022 til og med den 31. december 2022.«

Stk. 6 bliver herefter stk. 7.

2. I § 74 i, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om fritagelsen for fradrag i efterløn efter § 74 e, stk. 6, herunder definition af merarbejde og krav til dokumentation af, at arbejdsforholdet er covid-19-relateret.««

[Regler om fritagelse for fradrag i efterløn for merarbejde, der er covid-19-relateret]

Ny paragraf

3) Efter § 3 indsættes:

»§ 02

En person, der efter overgang til efterløn ansættes i et nyt ansættelsesforhold den 1. marts 2020 eller senere, fritages for fradrag i efterlønnen for arbejde i perioden fra den 1. januar 2022 til og med den 31. december 2022, hvis arbejdet er relateret til covid-19.«

[Regler om fritagelse for fradrag i efterløn for merarbejde, i nye ansættelser efter 1. marts 2020, der er covid-19-relateret]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det foreslås, at lovforslagets titel ændres, som følge af at der indsættes en ny paragraf med ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

Til nr. 2

Efter den gældende § 74 e, stk. 1, i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. kan en efterlønsmodtager mod fradrag i efterlønnen have lønarbejde uden begrænsning. Arbejdet må dog ikke udføres i en selvstændig virksomhed, der ejes eller drives af medlemmets ægtefælle, eller i en virksomhed, som er bortforpagtet af medlemmet eller af medlemmets ægtefælle.

Det betyder, at arbejde, som kan udbydes som almindeligt lønarbejde, som overvejende hovedregel medfører fradrag i efterlønnen. Fradraget sker time for time, hvilket betyder, at 1 times arbejde nedsætter efterlønsudbetalingen med et beløb, der svarer til 1 times efterløn.

Det foreslås, at der i indsættes et nyt stykke i § 74 e i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. om, at uanset § 74 e, stk. 1-5, vil merarbejde, der er covid-19-relateret, ikke medføre fradrag i efterlønnen i perioden fra den 1. januar 2022 til og med den 31. december 2022.

Det svarer til den ordning, der gælder for folke-, senior- og førtidspensionister, og som ved nærværende lovforslag

foreslås forlænget til at gælde til og med den 31. december 2022.

Det vil være en betingelse, at arbejdet har relation til covid-19. Det vil sige, at der vil skulle være en sammenhæng mellem mer- eller overarbejdet og covid-19. Det kan eksempelvis være arbejdet med smitteopsporing af covid-19, testarbejde, covid-19-vaccination, behandling og pleje af og omsorg for covid-19-patienter, plejehjemsbeboere og beboere i botilbud, transport af vacciner og produktion af værne-midler m.v.

Arbejde, der ikke har relation til covid-19, vil ikke være omfattet af ordningen. Det gælder arbejde i virksomheder, der generelt har oplevet øget efterspørgsel, f.eks. mad til takeaway og håndværkere m.v.

Arbejde, der har relation til covid-19, kan omfatte alle private og offentlige ansatte.

Det foreslås, at beskæftigelsesministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om fritagelsen for fradrag i efterløn for merarbejde, der er covid-19-relateret i perioden fra den 1. januar 2022 til og med den 31. december 2022.

Det forventes, at der med hjemmel i bemyndigelsen bl.a. vil blive fastsat regler om arbejde, der er omfattet af ordningen, herunder at der skal være tale om arbejde i et lønmodtagerforhold eller lønmodtagerlignende forhold.

Det forventes endvidere, at der vil blive fastsat regler om, at der ved merarbejde forstås arbejde, der går ud over det aftalte i henhold til ansættelseskontrakten, og som giver ret til betaling for det ekstra arbejde. Det vil sige, at fritagelsen for fradrag også gælder i forhold til bonusser og særlige tillæg, der direkte kan knyttes op på den ekstra arbejdsindsats. Deltidsansatte, som under covid-19 har haft merarbejde, vil således også være omfattet.

Er der i ansættelsesforholdet ikke en aftalt arbejdstid, vil der ikke være et grundlag at fastslå mer- eller overarbejde i forhold til, og et sådant arbejde vil således ikke kunne fritages for fradrag i efterlønnen. I lighed med den gældende ordning i lov nr. 707 af 26. april 2021 om ændring af lov om social pension og lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. vil der ikke ske en nærmere afgrænsning af, hvad der kan betragtes som mer- eller overarbejde i forbindelse med covid-19, i tillid til, at borgere og arbejdsgivere godt kan vurdere, hvornår merarbejde kan tilskrives arbejde i relation til covid-19, og hvornår der er tale om mer- eller overarbejde i de situationer.

Der vil endvidere blive fastsat regler om, at efterlønsmodtagere vil skulle vedlægge en erklæring, hvor arbejdsgiveren erklærer, at efterlønsmodtageren har haft merindtægt fra den givne arbejdsplads, og at mer- eller overarbejdet eller det nye arbejde fra den 1. marts 2020 eller senere kan relateres til covid-19. Erklæringen supplerer efterlønsmodtagerens oplysninger om arbejde og indtægter på det ydelseskort, efterlønsmodtageren månedligt skal indsende til arbejdsløsheds-kassen, når efterlønsmodtageren har arbejde samtidig med efterlønnen. Erklæringen vil skulle indsendes, første gang efterlønsmodtageren efter den 1. januar 2022 har indtægt fra arbejde, der er omfattet af den foreslåede fritagelse. Hvis der sker ændringer i ansættelsesforholdet,

f.eks. hvis efterlønsmodtageren får nye eller andre arbejdsfunktioner, eller hvis efterlønsmodtageren får ny ansættelse, vil efterlønsmodtageren skulle indsende en ny erklæring for at blive fritaget for fradrag i efterlønnen.

Til nr. 3

Det foreslås, at en person, der efter overgang til efterløn ansættes i et nyt ansættelsesforhold den 1. marts 2020 eller senere, fritages for fradrag i efterlønnen for arbejdet i perioden fra og med den 1. januar 2022 til og med den 31. december 2022, hvis arbejdet er relateret til covid-19. Dette indebærer, at når en person er ansat efter den 1. marts 2020 og arbejdet i øvrigt er covid-19-relateret, anses dette arbejde som merarbejde. Det er en betingelse, at personen skal være på efterløn ved begyndelsen af ansættelsen.

Efter forslaget skal alle tre betingelser være opfyldt, dvs., at

1) personen allerede skal være på efterløn, når personen ansættes i det nye ansættelsesforhold,

2) ansættelsesforholdet skal være begyndt den 1. marts 2020 eller senere og

3) arbejdet skal være relateret til covid-19.

Det betyder dermed også, at en person, der først overgår til efterløn efter etableringen af et ansættelsesforhold i et arbejde, der er relateret til covid-19, alene fritages for fradrag i efterlønnen for arbejdstimer, der går ud over det aftalte i henhold til ansættelseskontrakten, og som giver ret til betaling for det ekstra arbejde. Tilsvarende gælder for ansættelse i et arbejde, der er begyndt før den 1. marts 2020.

Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige ved ændringsforslag 2 og 3

Det skønnes på baggrund af erfaringer med brugen af den eksisterende ordning for pensionister, at en udvidelse af den gældende ordning, jf. ændringsforslag nr. 2 og 3, til også at omfatte personer, der modtager efterløn og har indtægter som følge af covid-19-relateret merarbejde, alt andet lige vil berøre ca. 100 efterlønnere, som med ændringsforslagene ikke vil modtage en reduceret ydelse. Der er umiddelbart ikke tilstrækkeligt grundlag for at skønne over de nærmere adfærdsvirkninger ved ændringsforslagene, som ydelsesmæssigt vurderes at være udgiftsneutrale. Det vurderes på dette grundlag, at en fradragsmodel i efterlønsreglerne, således at der kan ses bort fra covid-19-relateret merarbejde i 2022, vil indebære offentlige merudgifter på ca. 4,2 mio. kr. i 2022 før skat og tilbageløb svarende til ca. 2,0 mio. kr. efter skat og tilbageløb.

Merudgifterne i 2022 som følge af ændringsforslag nr. 2 og 3 på 4,2 mio. kr. før skat og tilbageløb bliver indarbejdet på lov om tillægsbevilling for 2022. Tilsvarende reduceres § 35.11.07. Reserve til håndtering af udfordringer i lyset af covid-19 m.v. med i alt 2,0 mio. kr. i 2022 svarende til merudgifterne efter skat og tilbageløb.

Der foreligger ikke fyldestgørende data for omfanget af covid-19-relaterede merindtægter, hvorfor de ydelsesmæssige konsekvenser er behæftet med betydelig usikkerhed og bygger på en række antagelser om omfang og anvendelse af ordningen.

Det bemærkes, at en udvidelse af den gældende ordning for pensionister til også at omfatte personer på efterløn må forventes at indebære administrative konsekvenser til f.eks. systemtilretning og sagsbehandling. Det er a-kasserne, der administrerer efterlønsordningen, hvorfor eventuelle administrative konsekvenser som udgangspunkt ikke vil indebære offentlige merudgifter, men pålægges a-kasserne og dermed i sidste ende medlemmerne af a-kasserne.

Ændringsforslagene vurderes ikke at have konsekvenser for kommunerne eller regionerne.

6. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 14. december 2021 og var til 1. behandling den 16. december 2021. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Beskæftigelsesudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Alexander Grandt (S) Bjarne Laustsen (S) fmd. Jan Johansen (S) Jens Joel (S) Kasper Roug (S) Kasper Sand Kjær (S)

Henrik Møller (S) Lennart Damsbo-Andersen (S) Karsten Hønge (SF) Halime Oguz (SF) Samira Nawa (RV)

Kathrine Olldag (RV) Jette Gottlieb (EL) Victoria Velasquez (EL) Christian Juhl (EL) Torsten Gejl (ALT)

Hans Andersen (V) Anne Honoré Østergaard (V) nfmd. Anne Rasmussen (V) Morten Dahlin (V) Stén Knuth (V)

Ulla Tørnæs (V) Bent Bøgsted (DF) Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) Dennis Flydtkjær (DF) Niels Flemming Hansen (KF)

Birgitte Bergman (KF) Lars Boje Mathiesen (NB) Alex Vanopslagh (LA)

Frie Grønne, Kristendemokraterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	49	Frie Grønne, Danmarks Nye Venstrefløjsparti (FG)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	39	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Kristendemokraterne (KD)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	14	Siumut (SIU)	1
Enhedslisten (EL)	13	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Nye Borgerlige (NB)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5
Liberal Alliance (LA)	3		

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 1 møde.

Hørings svar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 13. december dette udkast til udvalget, jf. BEU alm. del – bilag 93. Den 15. december 2021 sendte beskæftigelsesministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 4 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 4 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.